

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΗΝ ΙΣΛΑΝΔΙΑ

στο πλαίσιο του προγράμματος #GR_IS_UnitedForDVSurvivors

Το σύστημα διατομεακής συνεργασίας της
Ισλανδίας για την προστασία και
υποστήριξη επιζωσών ενδοοικογενειακής
βίας και όλων των παιδιών

**VIOLATED
REJECTED**

Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

Διαχειριστής Επιχορήγησης:

ΙΔΡΥΜΑ
ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ

**SOLIDARITY
NOW**
This is our common ground

Φορέας υλοποίησης

**VIOLATED
REJECTED**
Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας

Εταίροι

NATIONAL COMMISSIONER
OF THE ICELANDIC POLICE

Ουσιαστική σύμπραξη Ελληνικών φορέων και Αρχών για την ενίσχυση της στήριξης και προστασίας γυναικών και παιδιών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, κατά τα πρότυπα της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, μέσω αξιοποίησης καλών πρακτικών της Αστυνομίας της Ισλανδίας.

#GR_IS_UnitedForDVSurvivors

Εκπαιδευτική Επίσκεψη στην Ισλανδία Πρακτικά και Έκθεση Αναφοράς

Σκοπός του Έργου #GR_IS_UnitedForDVSurvivors είναι, μέσω διατομεακής συνεργασίας αστυνομίας, δικαστικού συστήματος, γενικών και ειδικών υποστηρικτικών υπηρεσιών (κυβερνητικών και μη), να τεθούν σε εφαρμογή συγκεκριμένες προβλέψεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης προκειμένου να ενισχυθεί η στήριξη και προστασία γυναικών και παιδιών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα. Για την οικοδόμηση της ουσιαστικής σύμπραξης που απαιτείται για την έναρξη διατομεακής συνεργασίας μεταξύ Ελληνικών Αρχών και Φορέων το έργο προβλέπει, μεταξύ άλλων, την εις βάθος γνώση και αξιοποίηση καλών πρακτικών που εφαρμόζει η Αστυνομία της Ισλανδίας σε συνεργασία με όλους τους συναρμόδιους, Δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, της χώρας, που αποτελούσε το βασικό στόχο της Εκπαιδευτικής επίσκεψης η οποία υλοποιήθηκε κατά το χρονικό διάστημα 7-12 Αυγούστου 2022.

Το έργο #GR_IS_UnitedForDVSurvivors υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος Active citizens fund, με φορέα υλοποίησης το Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας και εταίρους το Αρχηγείο Αστυνομίας της Ισλανδίας και το Χαμόγελο του παιδιού.

Το πρόγραμμα Active citizens fund, ύψους € 13,5 εκ., χρηματοδοτείται από την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία και είναι μέρος του χρηματοδοτικού μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (EOΧ) περιόδου 2014 – 2021, γνωστού ως EEA Grants. Το πρόγραμμα στοχεύει στην ενδυνάμωση και την ενίσχυση της βιωσιμότητας της κοινωνίας των πολιτών και στην ανάδειξη του ρόλου της στην προαγωγή των δημοκρατικών διαδικασιών, στην ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τη διαχείριση της επιχορήγησης του προγράμματος Active citizens fund για την Ελλάδα έχουν αναλάβει από κοινού το Ίδρυμα Μποδοσάκη και το SolidarityNow. Διαβάστε περισσότερα εδώ: www.activecitizensfund.gr

Η εκπαιδευτική επίσκεψη στην Ισλανδία αποτελεί δράση της Β' Φάσης της Διατομεακής & Διεπιστημονικής Αλληλεκπαίδευσης Εκπαιδευτριών/-ών και, για αυτό, πραγματοποιήθηκε μετά από:

- την ολοκλήρωση του Α' μέρους του Σεμιναρίου Διατομεακής και Διεπιστημονικής Αλληλεκπαίδευσης εκπαιδευτριών/-των και
- τέσσερις συνεδριάσεις της Ελληνικής Ειδικής Ομάδας Δράσης κατά της Ενδοοικογενειακής Βίας (ΕΟΔ κατά της Ε.Β), την οποία αποτελούν εκπρόσωποι από αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες. Κατά τη διάρκεια των εργασιών της ΕΟΔ κατά της Ε.Β. έχουν αναγνωριστεί και συζητηθεί εις βάθος οι παράγοντες που εμποδίζουν την αποτελεσματική υποστήριξη, προστασία και ενδυνάμωση των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και των παιδιών τους στην Ελλάδα, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι επιζώσες αλλά και οι επαγγελματίες διαφορετικών ειδικοτήτων και/ή διαφορετικών Τομέων και έχει πραγματοποιηθεί ο αρχικός σχεδιασμός της διατομεακής ανταπόκρισης στην ενδοοικογενειακή βία.

Το Πρόγραμμα κατάρτισης της εκπαιδευτικής επίσκεψης σχεδιάστηκε από το Γραφείο της Αρχηγού της Αστυνομίας της Ισλανδίας και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας με τέτοιο τρόπο ώστε να παρουσιαστεί στην Ελληνική αντιπροσωπεία, εις βάθος και με ειλικρίνεια, η εμπειρία, οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν, οι ισχύουσες διαδικασίες, το χτίσιμο των συνεργασιών, τα εργαλεία και η τεχνογνωσία της Αστυνομίας της Ισλανδίας και άλλων συναρμόδιων δημόσιων και ιδιωτικών φορέων αλλά και τα ζητήματα που προβληματίζουν και προσπαθούν να βελτιώσουν. Για αυτό, συγκεκριμένες ενότητες του 4ήμερου Προγράμματος κατάρτισης (08-11.8.2022) φιλοξενήθηκαν από **12 διαφορετικούς Φορείς**: η Ελληνική Αντιπροσωπεία είχε την ευκαιρία να επισκεφθεί, σε διαφορετικές περιοχές της χώρας, 6 διαφορετικές Υπηρεσίες της Αστυνομίας της Ισλανδίας, 1 εξειδικευμένο κέντρο για τα θύματα σεξουαλικής βίας, 3 φορείς στήριξης γυναικών, θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και το διάσημο Barnahus - «Σπίτι του Παιδιού» στο Reykjavik.

Την **Ελληνική αντιπροσωπεία** αποτελούσαν 13 επαγγελματίες από φορείς που ανήκουν σε 4 Τομείς (Αστυνομία, Δικαιοσύνη, Εξειδικευμένες και Γενικές Υπηρεσίες Υποστήριξης) και έχουν την ευθύνη για την διαχείριση υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας και την υποστήριξη των επιζωσών και των παιδιών τους, και συγκεκριμένα:

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

- Απόστολος Πατούνας, Υπαστυνόμος Α', Τμήμα Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας, Διεύθυνση Γενικής Αστυνόμευσης, Αρχηγείο ΕΛ.ΑΣ.

- Ευαγγελία Ρομοσιού, Υπαστυνόμος Β', Γραφείο Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας του Α.Τ. Αλίμου

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

- Ξένη Δημητρίου, Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου επί τιμή (Εξωτερική εμπειρογνωμόνισσα στο Έργο)
- Μαρίνα Μπόζνου, Δικαστής Ανηλίκων Αθηνών, Πρόεδρος Πρωτοδικών Αθηνών
- Μαρία-Ελένη Νικολού, Εισαγγελέας Ανηλίκων, Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

- Ματίνα Ταβουλαρέα, Κοινωνική Λειτουργός, Προϊσταμένη Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου Αγίου Δημητρίου
- Στεφανία Τέκου, Κοινωνική Λειτουργός, Το Χαμόγελο του Παιδιού
- Βαλέρια Λινάρδου, Κοινωνική Λειτουργός, Το Χαμόγελο του Παιδιού
- Σοφοκλής Παναγιώτου, Κοινωνικός Λειτουργός, Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας
- Κική Πετρουλάκη, Ψυχολόγος, Ph.D., Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας

ΧΑΡΑΞΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (POLICY MAKERS)

- Σοφία Μπεκατώρου, Ψυχολόγος, Ολυμπιονίκης στην ιστιοπλοΐα, καταλύτης για το Ελληνικό MeToo (Εξωτερική εμπειρογνωμόνισσα στο Έργο)
- Ελένη Καντζέλη, Αντιδήμαρχος Εξυπηρέτησης Πολιτών και Ισότητας των Φύλων του Δήμου Αγίου Δημητρίου
- Μαρία Ανδρούτσου, Δήμαρχος Αγίου Δημητρίου

Η συμμετοχή του Δήμου Αγίου Δημητρίου ήταν διευρυμένη καθώς θα είναι ο **Δήμος πιλοτικής εφαρμογής**, στον οποίο θα εφαρμοστούν οι διαδικασίες διατομεακής ανταπόκρισης στην ενδοοικογενειακή βία που σχεδιάζονται από την ΕΟΔ κατά της Ε.Β.

Στο 4ήμερο Πρόγραμμα Κατάρτισης συμμετείχαν **32 επαγγελματίες** διαφορετικών ειδικοτήτων (Αστυνομικοί, Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί/ες Λειτουργοί, Νομικοί/ες Σύμβουλοι, κ.α) που εργάζονται σε τουλάχιστον **16 Φορείς της Ισλανδίας**. Η Ελληνική αντιπροσωπεία επισκέφθηκε τους παρακάτω 12 φορείς και υπηρεσίες της Ισλανδίας:

- Αρχηγείο της Αστυνομίας της Ισλανδίας [National Police Commissioner of Iceland]
- Κέντρο Αστυνομικής Κατάρτισης και Ανάπτυξης [Police Training and Development Center]

- Κέντρο επιχειρήσεων της Άμεσης Δράσης (112) [The National Emergency Number (112)]
- Κέντρο παραπομπής για σεξουαλικές επιθέσεις – Επείγοντα Νοσοκομείου [Sexual Assault Referral Centre (SARC)/Emergency Room (ER)]
- Κέντρο Οικογενειακής Δικαιοσύνης του Reykjavik [Bjarkarhlíð - Family Justice Center]
- Μητροπολιτική Αστυνομία του Reykjavik [Reykjavík Metropolitan Police]
- Αστυνομικές Διευθύνσεις της Νότιας Ισλανδίας Selfoss και Sudurnes
- Κέντρο Οικογενειακής Δικαιοσύνης της Νότιας Ισλανδίας [Sigurhæðir - Family Justice Center in Southern Iceland]
- Ξενώνας Γυναικών του Reykjavik [Kvennaathvarfið - Women's shelter]
- Barnahus - «Το Σπίτι του Παιδιού»
- Υπουργείο Υγείας της Ισλανδίας

Επιπρόσθετα, την Τρίτη 9 Αυγούστου 2022, στο περιθώριο του Προγράμματος Κατάρτισης, πραγματοποιήθηκαν στο Δημαρχείο του Reykjavik, οι παρακάτω συναντήσεις:

- Η Δήμαρχος του Αγίου Δημητρίου, κα. Μαρία Ανδρούτσου και η Αντιδήμαρχος, κα. Ελένη Καντζέλη, συναντήθηκαν με τον Δήμαρχο του Reykjavik, κ. Dagur Eggertsson και αντάλλαξαν απόψεις για το ζήτημα της αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής και της έμφυλης βίας κατά των γυναικών
- Η κα. Σοφία Μπεκατώρου συναντήθηκε με την κα. Heiða Björg Hilmisdóttir, και με την δημοσιογράφο Lovisa Arnarsdóttir (Fréttablaðið) για να συζητήσουν το κίνημα #metoo στην Ισλανδία και στην Ελλάδα. Σχετικό δημοσίευμα είναι διαθέσιμο (στα Ισλανδικά) στο: <https://www.frettabladid.is/frettir/karlrembur-ekki-a-hinum-endanum/>

Αξιολόγηση της Εκπαιδευτικής Επίσκεψης στην Ισλανδία

Για την αποτίμηση της εκπαιδευτικής εμπειρίας και τον εντοπισμό καλών πρακτικών που θα μπορούσαν να μεταφερθούν και στην Ελλάδα, ζητήθηκε από τα μέλη της Ελληνικής Αντιπροσωπείας, στο τέλος κάθε εκπαιδευτικής ημέρας να απαντήσουν επώνυμα σε έξι ερωτήσεις αξιολόγησης, στόχος των οποίων ήταν να αποτιμηθεί ποιοτικά η χρησιμότητα του περιεχομένου της κατάρτισης και να παρέχουν ανατροφοδότηση σχετικά με τις πρακτικές που τα μέλη της αντιπροσωπείας θεωρούν ότι «μπορούν να εφαρμοστούν στην Ελλάδα ΆΜΕΣΑ» και «πρέπει να εφαρμοστούν στην Ελλάδα ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ». Στην παρούσα Έκθεση θα παρουσιάσουμε τις απαντήσεις στην ερώτηση «Αν έπρεπε να περιγράψετε την εμπειρία σας από την σημερινή ημέρα, με μια μόνο λέξη, αυτή θα ήταν....». Λόγω του επώνυμου χαρακτήρα των

ερωτηματολογίων, δύο από τα μέλη της Ελληνικής αντιπροσωπείας αρνήθηκαν να συμπληρώσουν και, επομένως, τα αποτελέσματα προέρχονται από τις απαντήσεις 11 επαγγελματιών.

Για την συνολική Αξιολόγηση της Εκπαιδευτικής Επίσκεψης, δημιουργήθηκε ερωτηματολόγιο στη βάση του οποίου τα μέλη της Ελληνικής Αντιπροσωπείας αξιολόγησαν την ικανοποίησή τους από την εκπαιδευτική επίσκεψη και το Πρόγραμμα Κατάρτισης και παρείχαν ανατροφοδότηση για το περιεχόμενό της και για τις πρακτικές διαχείρισης υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας και/ή προστασίας επιζωσών ενδοοικογενειακής βίας και παιδιών (θυμάτων και μαρτύρων) που θεωρούν ότι πρέπει να εφαρμοστούν και στην Ελλάδα. Στην παρούσα Έκθεση θα παρουσιάσουμε μόνο την ποσοτική και ποιοτική αξιολόγηση της ικανοποίησης των συμμετεχουσών/-όντων, όπως προέκυψε από τις απαντήσεις τους σε 15 ερωτήσεις με βάση μία 11βάθμια κλίμακα (από 0=καθόλου έως 10=απόλυτα) και σε 4 ανοικτές ερωτήσεις.

Άφιξη στην Ισλανδία: 07 Αυγούστου 2022

Η Ελληνική αποστολή έφτασε στην Ισλανδία αργά το βράδυ της Κυριακής 7 Αυγούστου, όπου την υποδέχθηκε ο Guðmundur Ásgeirsson (Deputy Superintendent of Police).

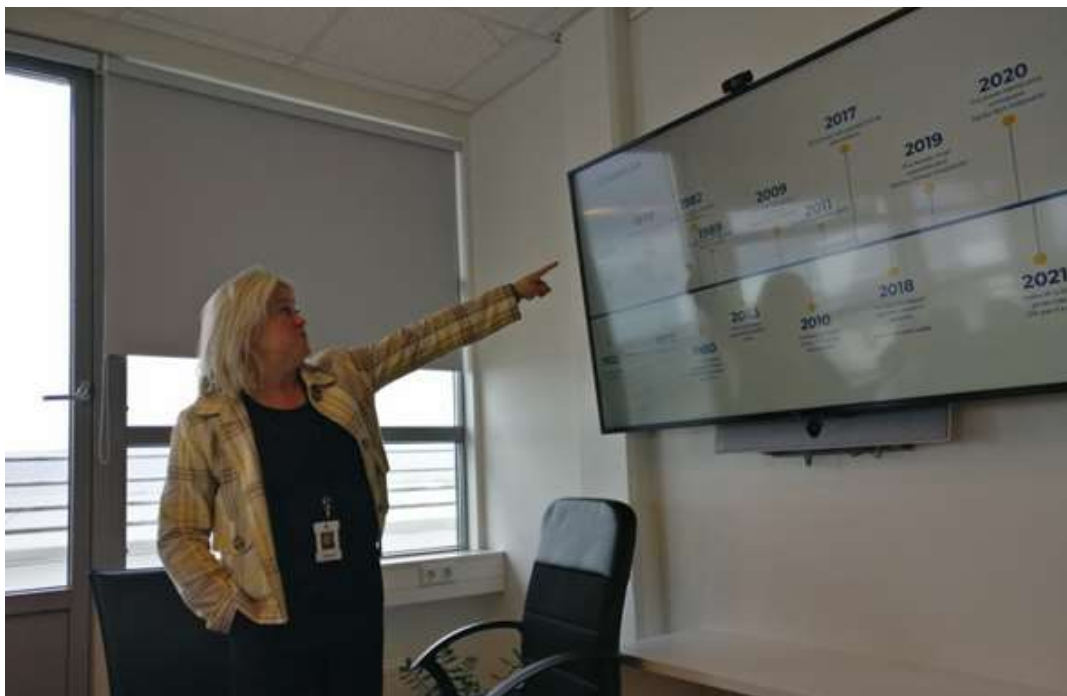

1^η Ημέρα: 8 Αυγούστου 2022

Η εκπαίδευση της 1^{ης} Ημέρας πραγματοποιήθηκε στο Αρχηγείο της Ισλανδικής Αστυνομίας και στο Κέντρο Αστυνομικής Κατάρτισης και Ανάπτυξης.

Αρχηγείο της Αστυνομίας της Ισλανδίας [National Police Commissioner of Iceland]

Η Αρχηγός της Αστυνομίας της Ισλανδίας, Sigríður Björk Guðjónsdóttir, καλωσόρισε την Ελληνική Αντιπροσωπεία και συνόψισε την πορεία προς την αλλαγή του συστήματος για την αντιμετώπιση της έμφυλης και της ενδοοικογενειακής βίας, συνδέοντας τις αλλαγές με σημεία ορόσημα για την

ισότητα των φύλων.

Τα σημεία της εισήγησης της Αρχηγού που μας εντυπωσίασαν ιδιαίτερα ήταν τα ακόλουθα:

- «I am a servant leader»: που σημαίνει ότι εστιάζει πρωτίστως στις ανάγκες των ατόμων που υπηρετεί, γιατί η αστυνομία παρέχει υπηρεσίες και ενδιαφέρεται κυρίως για την προστασία θυμάτων βίας στο σπίτι. «Διότι διαπιστώσαμε από τα δεδομένα ότι το 50% των υποθέσεων που διαχειρίζεται η Αστυνομία είναι ενδοοικογενειακή βία».
- «Πρέπει να χρησιμοποιούμε τα δεδομένα για να ελέγχουμε αν υπάρχει πρόβλημα και που κάνουμε λάθος, για να το διορθώνουμε: για παράδειγμα, όταν διαπιστώσαμε ότι σχεδόν καμία υπόθεση δεν έφτανε στο δικαστήριο, συνειδητοποιήσαμε ότι κάναμε τα σωστά πράγματα σε

λάθος χρόνο και φροντίσαμε να μην εξαρτάται η δίωξη από τη μαρτυρία του θύματος. Σήμερα, μόλις η Αστυνομία λάβει κλήση για ενδοοικογενειακή βία, φτάνουν στο σπίτι έως 7 επαγγελματίες διαφορετικών ειδικοτήτων και είναι δική μας δουλειά να συλλέξουμε, μέσα σε 24 ώρες, όλα τα στοιχεία που απαιτούνται ώστε να απαλλάξουμε το θύμα από αυτό το βάρος.»

Πριν από την αλλαγή του συστήματος (έτη 2014-2017) οι καταγγελίες ενδοοικογενειακής βίας αποτελούσαν το 20% των υποθέσεων που διαχειριζόταν η Αστυνομία ενώ σήμερα έχουν φτάσει στο 50%. Παρότι η ίδια η Αρχηγός δεν προέβη σε αξιολογική κρίση, κατά τη γνώμη μας, η συγκεκριμένη αύξηση είναι ισχυρή ένδειξη του τρόπου με τον οποίο η βελτίωση των υπηρεσιών και της παρεχόμενης στα θύματα προστασίας, αυξάνει την εμπιστοσύνη των γυναικών που υφίστανται ενδοοικογενειακή βία και ωθεί όλο και περισσότερες να προσφύγουν στις Αρχές αναζητώντας βοήθεια και προστασία για να αποδράσουν οι ίδιες και τα παιδιά τους από τη βίαιη σχέση.

Η Αρχηγός και οι συνεργάτιδες της μας μίλησαν επίσης για τις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν: α) την ποινικοποίηση του βιασμού χωρίς συναίνεση, με βάση την οποία έχει αντιστραφεί το βάρος της απόδειξης, με τον φερόμενο ως δράστη να πρέπει να αποδείξει ότι είχε λάβει τη συναίνεση και όχι το αντίθετο, δηλαδή το θύμα να πρέπει να αποδείξει ότι δεν είχε συναινέσει στη σεξουαλική πράξη που καταγγέλλει, β) την άσκηση δίωξης για την έκθεση των παιδιών-μαρτύρων σε ενδοοικογενειακή βία, γ) την αύξηση των ποινών και κυρώσεων για επαναλαμβανόμενη βία και όταν υπάρχουν επιβαρυντικές συνθήκες.

Έγινε συνοπτική εισαγωγή στα εργαλεία και τις διαδικασίες (τα οποία θα παρουσιαστούν τις επόμενες ημέρες της εκπαίδευσης) όπως η επιβολή περιοριστικών όρων προστασίας θυμάτων, μέσω έξωσης του δράστη από το σπίτι και απαγόρευσης προσέγγισης των θυμάτων, η αξιολόγηση επικινδυνότητας, ο σχεδιασμός μέτρων ασφαλείας και η επιτήρηση της ασφάλειας των θυμάτων. Συνοπτική αναφορά έγινε και για την περίοδο της πανδημίας κατά τη διάρκεια της οποίας:

- αυξήθηκαν οι καταγγελίες ενδοοικογενειακής βίας, γεγονός το οποίο μπορεί να οφείλεται εν μέρει σε αύξηση των περιστατικών αλλά και σε μείωση της ανοχής, την οποία αποδίδουν στην εξαιρετικά αυξημένη ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού και των θυμάτων που επετεύχθη μέσω μιας πολύ στοχευμένης εκστρατείας κατά της κακοποίησης, με έμβραση στη βία σε στενές σχέσεις (η οποία ξεκίνησε λόγω της Πανδημίας και συνεχίζεται ακόμα), σε 3 γλώσσες, από τη Γραμμή 112 (www.112.is)
- μειώθηκαν κατά 43% οι καταγγελίες σεξουαλικής βίας, γεγονός το οποίο ενδέχεται να οφείλεται στο κλείσιμο των χώρων διασκέδασης και τη συνακόλουθη μείωση της κατάχρησης αλκοόλ.

Κέντρο Αστυνομικής Κατάρτισης και Ανάπτυξης [Police Training and Development Center]

Ενημερωθήκαμε για το ιστορικό ίδρυσης του Κέντρου Αστυνομικής Κατάρτισης και Ανάπτυξης καθώς και για την λειτουργία του. Οι υποψήφιοι/-ες αστυνομικοί απαιτείται να ολοκληρώσουν δύο χρόνια εκπαίδευσης (Πανεπιστημιακού επιπέδου) για να ενταχθούν στο σώμα της Ισλανδικής Αστυνομίας. Η εκπαίδευση περιλαμβάνει τόσο θεωρία όσο και πρακτικές ασκήσεις (case studies, role playing κλπ). Επιπλέον, έχει δημιουργηθεί μια διαδικτυακή πλατφόρμα με εκπαιδευτικό υλικό προσβάσιμο σε όλες και όλους τους/τις υποψήφιους/-ες και τις/τους αστυνομικούς.

Έγινε ειδική αναφορά στην προσπάθεια της Ισλανδικής Αστυνομίας για ίσο αριθμό γυναικών και ανδρών που υπηρετούν στο σώμα καθώς και σε ειδικές εκπαιδευτικές ενότητες και εργαλεία που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα εκπαίδευσης και αφορούν στην ενδοοικογενειακή βία.

Δόθηκε μεγάλη έμφαση στον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούν τα δεδομένα που συλλέγουν ως εργαλεία για να αξιολογούν (εσωτερικά και με εξωτερικές επιτροπές) διαρκώς την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των ενεργειών και διαδικασιών καθώς και για να κατανοούν τις πραγματικές ανάγκες των θυμάτων και να επινοούν λύσεις, αλλά και τη δημοσιοποίηση των συγκεντρωτικών δεδομένων ανά τακτά χρονικά διαστήματα προκειμένου να τροποποιήσουν κοινωνικές στάσεις και να μειώσουν την ανεκτικότητα στη βία. Για παράδειγμα, μέσω της συστηματικής επισκόπησης των δεδομένων ελέγχουν και διαπιστώνουν πως:

- κάποιες υποθέσεις εξακολουθούν να «χάνονται ή να ξεχνιούνται» μέσα στο δικαστικό σύστημα
- η διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας (1-2 έτη) εξακολουθεί να είναι πολύ μεγάλη
- η διαρροή των υποθέσεων στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης εξακολουθεί να είναι πολύ μεγάλη (μόνο το 21-25% των υποθέσεων φτάνουν σε Εισαγγελέα και, από αυτές, μόνο για το 64% εκδίδεται, τελικά, κάποια δικαστική απόφαση)

Τονίστηκε αρκετές φορές πως όταν αλλάζουν οι (νομικοί) ορισμοί και/ή η κωδικοποίηση αλλάζει το μέγεθος της μέτρησης [φαίνεται να είναι η καταλληλότερη ερμηνεία για το «Σκανδιναβικό Παράδοξο» (Nordic Paradox)].

Στα θύματα παρέχεται πρόσβαση, μέσω πλατφόρμας, σε πληροφορίες που αφορούν στην πορεία της υπόθεσής τους, το χρόνο που απαιτείται συνήθως για την διερεύνηση παρόμοιων υποθέσεων, το νομικό στάδιο στο οποίο βρίσκεται και το όνομα και τα

στοιχεία επικοινωνίας του/της επαγγελματία που έχει οριστεί ως υπεύθυνος/-η. Για περαιτέρω επικοινωνία, και προκειμένου να αποφεύγεται η δευτερογενής θυματοποίηση, η επιζώσα το μόνο που έχει να κάνει είναι να αναφέρει τον αριθμό της υπόθεσής της χωρίς να χρειάζεται να υπεισέλθει σε λεπτομέρειες της υπόθεσής της.

Ως προς την αξιολόγηση της ημέρας, στην εικόνα που ακολουθεί, είναι εμφανής η υψηλή ικανοποίηση των 11 μελών της Ελληνικής αντιπροσωπείας που απάντησαν στην ερώτηση «Αν έπρεπε να περιγράψετε την εμπειρία σας από την σημερινή ημέρα, με μια μόνο λέξη, αυτή θα ήταν...».

2^η Ημέρα: 9 Αυγούστου 2022

Η κατάρτιση πραγματοποιήθηκε σε τέσσερις φορείς: το Κέντρο επιχειρήσεων της Άμεσης Δράσης, το Κέντρο παραπομπής για σεξουαλικές επιθέσεις στα επείγοντα του νοσοκομείου [Emergency Room (ER)/Sexual Assault Referral Centre (SARC)], το Κέντρο Οικογενειακής Δικαιοσύνης (Bjarkarhlíð) της Μητροπολιτικής περιοχής και τη Μητροπολιτική Αστυνομία του Reykjavik.

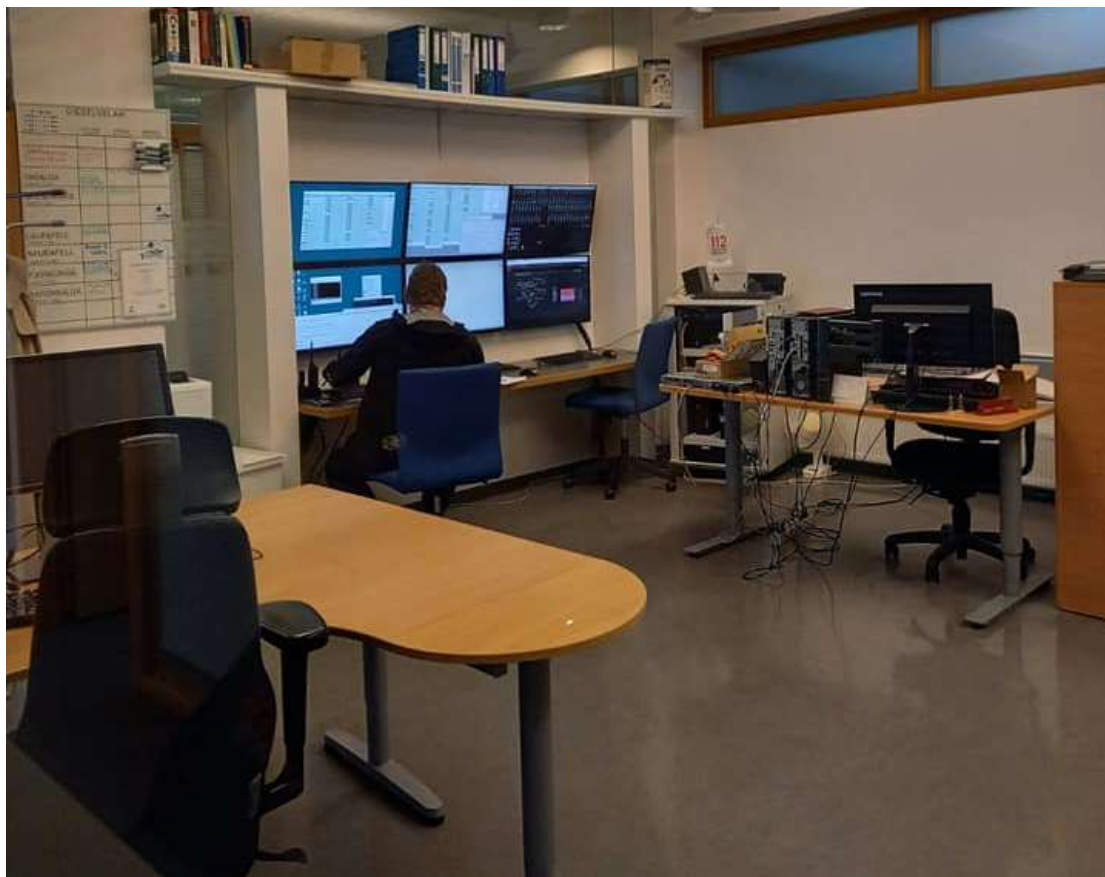
Κέντρο επιχειρήσεων της Άμεσης Δράσης (112) [The National Emergency number (112)]

Κατά την περίοδο της πανδημίας το 112 απέκτησε κομβικό ρόλο, και έγινε η βασική πηγή πληροφόρησης για την ενδοοικογενειακή βία και άλλες μορφές κακοποίησης αλλά και για ενημέρωση για το πού μπορούν να αναζητήσουν περαιτέρω στήριξη και βοήθεια τα άτομα που κακοποιούνται αλλά και τα άτομα που ασκούν βία. Ο στόχος ήταν (και παραμένει) **«να μειωθούν τα βήματα που απαιτούνται για να λάβει βοήθεια το άτομο που την χρειάζεται»**, με ιδιαίτερη έμφαση στις ευπαθείς ομάδες: τα βήματα και η διαδικασία που θα ακολουθήσει παρουσιάζονται με τον απλούστερο δυνατό τρόπο ώστε να είναι κατανοητά από όλες/-ους, υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι επικοινωνίας (τηλέφωνο –εφαρμογή 112 – webchat) ενώ υπάρχει και η δυνατότητα να κλείσουν online το ραντεβού τους με ορισμένους από τους φορείς στήριξης.

Οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες σε τρεις γλώσσες (Ισλανδικά, Πολωνικά και Αγγλικά) με την περιήγηση να είναι απολύτως ανώνυμη, καθώς το σύστημα δεν συλλέγει καμία πληροφορία για τους/τις χρήστες/-τριες (χαρακτηριστικό που διασφαλίζει την πρόσβαση στην πληροφορία του γενικού πληθυσμού,

συμπεριλαμβανομένων των δραστών που ενδέχεται να θέλουν να αναζητήσουν βοήθεια.

Την ιστοσελίδα του 112 (www.112.is) την χρησιμοποιούν πλέον στην Ισλανδία ως ένα μέσο επικοινωνίας με τις/τους πολίτες και για αυτό κάθε φορά που συμβαίνει κάτι δημοσιεύουν άρθρα, ιστορίες, πληροφορίες προκειμένου να ευαισθητοποιήσουν το κοινό για διάφορες μορφές βίας και επίσης να το ενημερώσουν για το πού μπορεί να αναζητήσει βοήθεια. «Όταν τα βάλεις όλα μαζί και αρχίσει να σχηματίζεται η εικόνα του παζλ, καταλαβαίνεις πού υπάρχουν κενά... πού δεν έχεις να προτείνεις καμία διέξοδο ή παροχή βοήθειας» μας είπαν... «Και οφείλεις να τη φτιάξεις [την υπηρεσία που λείπει], μόλις το αντιληφθείς...».

Ανά τακτά χρονικά διαστήματα διεξάγουν εκστρατείες ενημέρωσης του γενικού πληθυσμού και προβαίνουν σε ενέργειες αξιολόγησης.

Κέντρο παραπομπής για σεξουαλικές επιθέσεις – Επείγοντα Νοσοκομείου [Sexual Assault Referral Centre (SARC)/Emergency Room (ER)]

Το ειδικό τμήμα για την επείγουσα υποστήριξη θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης λειτουργεί 24 ώρες το 24ωρο όλες τις ημέρες του έτους, αλλά βρίσκεται σε ξεχωριστό χώρο από το τμήμα επειγόντων περιστατικών του νοσοκομείου προκειμένου τα άτομα που το χρειάζονται να έχουν άμεση πρόσβαση.

Ο βασικός στόχος της ύπαρξης και λειτουργίας του είναι να αποφευχθεί η δευτερογενής θυματοποίηση του ανθρώπου που έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά, από τις διαδικασίες. Παρέχει όλες τις υπηρεσίες, όμως επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια κάθε ατόμου να επιλέξει ποιες χρειάζεται ή ποιες θέλει/αντέχει να λάβει στην παρούσα φάση. Εκτός από την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, παρέχονται οι ακόλουθες υπηρεσίες:

- συλλογή γενετικού υλικού για την τεκμηρίωση της κακοποίησης και ταυτοποίηση δράστη/-τών
- τεκμηρίωση τραυματισμών σε Έκθεση, στην οποία περιλαμβάνονται και χάρτες σώματος (από ιατρό ΚΑΙ νοσοκόμο/-α) και φωτογραφίες (που λαμβάνονται κατόπιν συναίνεσης του θύματος)
- κλήση Αστυνομίας, εφόσον το άτομο το επιθυμεί, προκειμένου να ξεκινήσει η καταγγελία και η διερεύνηση
 - εάν το άτομο δεν επιθυμεί να καταγγείλει άμεσα, το υλικό θα φυλαχθεί για ένα χρόνο ώστε να είναι διαθέσιμο σε περίπτωση που αποφασίσει να καταγγείλει σε μεταγενέστερο χρόνο
- κλήση δικηγόρου (εάν απαιτείται άμεσα) ή διασύνδεσης της επιζώσας με δικηγόρο, το κόστος του οποίου καλύπτει το κράτος

Τα παραπάνω ισχύουν για όλα τα άτομα που κακοποιήθηκαν σεξουαλικά σε Ισλανδικό έδαφος.

Στην Ισλανδία, τα ανήλικα άτομα άνω των 15 ετών μπορούν να αιτούνται και να λαμβάνουν υπηρεσίες χωρίς να απαιτείται γονική συναίνεση.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προστασία των εγκύων από ενδοοικογενειακή βία: σε όλες τις εγκύους πραγματοποιείται συστηματική ανίχνευση για ενδοοικογενειακή βία και, όταν αυτή είναι θετική, υλοποιείται αξιολόγηση κινδύνου και καταρτίζεται σχέδιο ασφαλείας και προωθείται αυτόματα αναφορά στο Σύστημα Παιδικής Προστασίας. Στον ψηφιακό φάκελο της ασθενούς καταγράφεται η θετική ανίχνευση (αλλά και τυχόν ανεπιβεβαίωτη υποψία επαγγελματία), γεγονός που σημαίνει ότι πρόσβαση στις συγκεκριμένες πληροφορίες έχει τόσο ο/η οικογενειακός γιατρός αλλά και άλλες δομές του Συστήματος Υγείας.

Κέντρο Οικογενειακής Δικαιοσύνης του Reykjavik [Bjarkarhlíð - Family Justice Center]

Το Bjarkarhlíð δημιουργήθηκε από τη σύμπραξη των παρακάτω 9 Αρχών/Φορέων, οι οποίοι συμμετέχουν ισότιμα στο Διοικητικό Συμβούλιό του.

Παρότι επισκεφθήκαμε το διαμέρισμα που, για λόγους ανωτέρας βίας, φιλοξενεί προσωρινά το Κέντρο Οικογενειακής Δικαιοσύνης, ο χώρος θύμιζε ένα φιλόξενο σπίτι: εκεί μπορεί η επιζώσα να συναντήσει επαγγελματίες από διάφορους τομείς όπως η αστυνομία, ο ξενώνας φιλοξενίας και φορείς που παρέχουν μακροπρόθεσμη ψυχολογική, νομική ή κοινωνική υποστήριξη στην ίδια και τα παιδιά της.

Δεν λειτουργεί ως φορέας πρώτης γραμμής που θα παρέμβει στην κρίση (όπως τα Κέντρα Οικογενειακής Δικαιοσύνης άλλων χωρών) αλλά ως ένας φορέας που διατομεακά θα βοηθήσει την επιζώσα να αξιολογήσει την κατάσταση και να βρει την καλύτερη δυνατή λύση και την ασφαλέστερη για τον εαυτό της και τα παιδιά της.

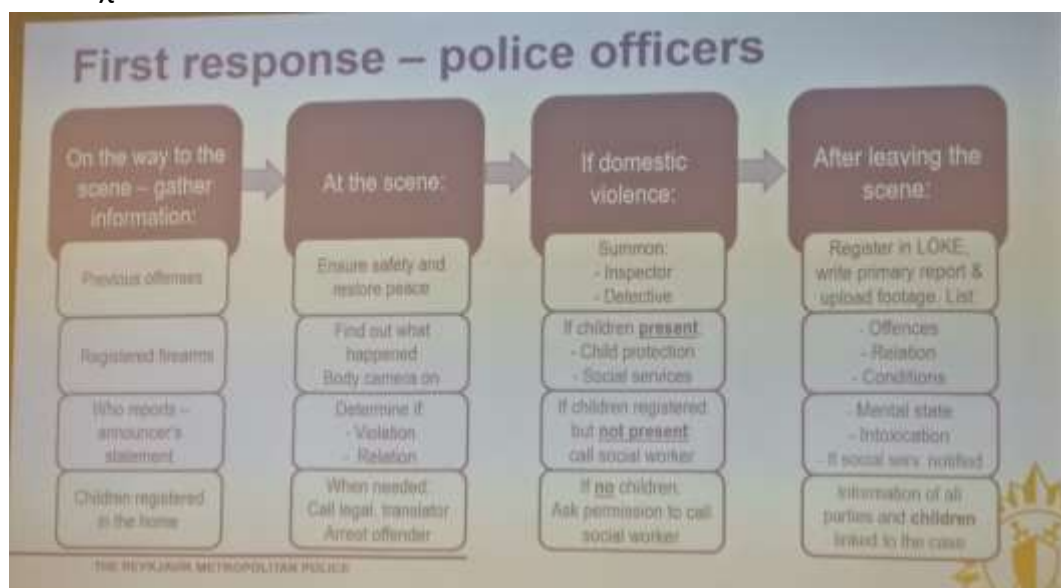
Στα αρνητικά που κατέγραψαν οι Ισλανδές συνάδελφοί μας ήταν η αυξημένη αναμονή (5 εβδομάδες περίπου) για το κλείσιμο του πρώτου ραντεβού και η διαδικασία διαμεσολάβησης με πρωτοδίκη, στην οποία πρέπει να προσέλθουν υποχρεωτικά όσες έχουν παιδιά, χωρίς να εξαιρούνται τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, η οποία τρομοκρατεί τις γυναίκες ότι μπορεί να χάσουν τα παιδιά τους.

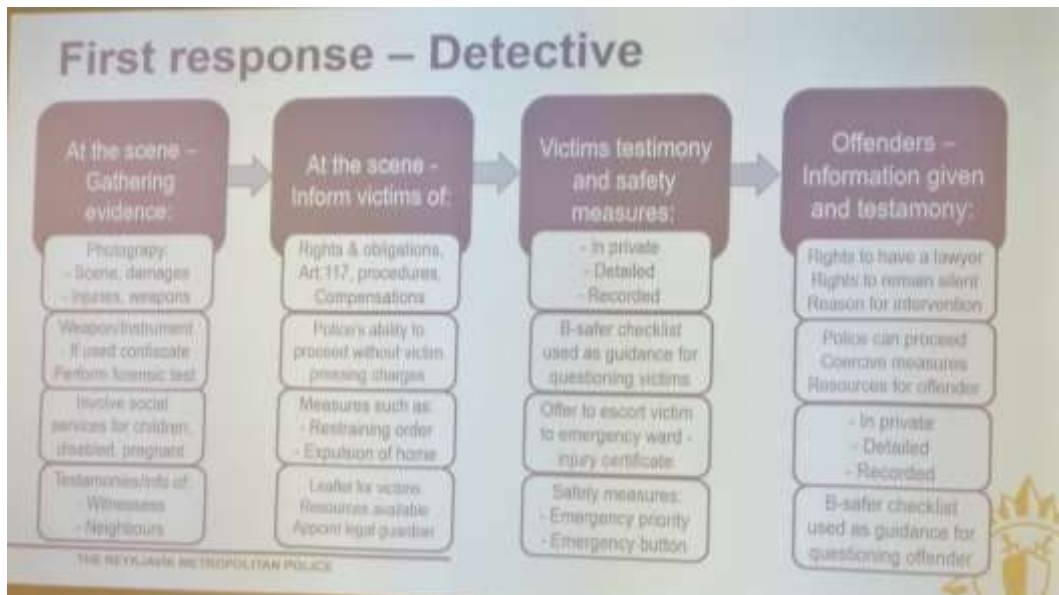
Μητροπολιτική Αστυνομία του Reykjavik [Reykjavík Metropolitan Police]

Παρουσιάστηκε αναλυτικά η διαδικασία και οι τυποποιημένες διαδικασίες της Αστυνομίας της Ισλανδίας για:

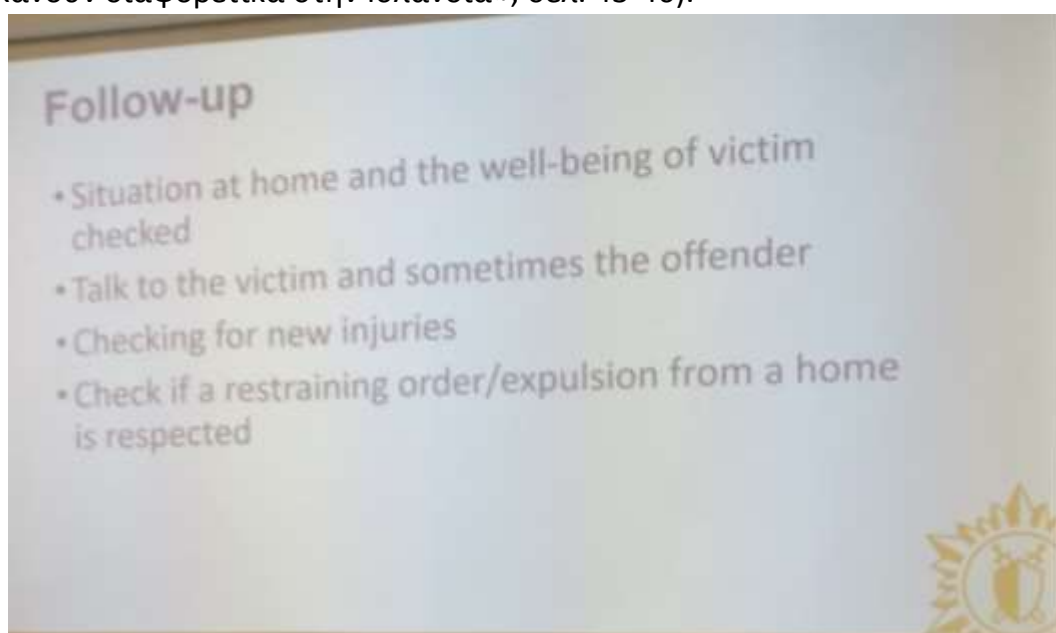
- την καταγραφή των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας και των ατόμων που χρήζουν προστασίας,
- την αρχική ανταπόκριση της αστυνομίας
- την διερεύνηση, τεκμηρίωση και τις ενέργειες για την άσκηση ποινικής δίωξης και την προστασία των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο ή που ενδέχεται να κινδυνεύσουν

Παρουσιάστηκε επίσης η συνεργασία της Αστυνομίας και των Κοινωνικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Παιδικής Προστασίας κατά την διαχείριση περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας καθώς και το Πρόγραμμα «Together against Violence», στο πλαίσιο του οποίου δομήθηκε η διατομεακή διαχείριση της βίας στον Δήμο του Reykjavik.

Αυτό που μας έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση είναι ότι η Μητροπολιτική αστυνομία του Reykjavik σκέφτεται και συμπεριφέρεται σαν ένα σώμα παροχής υπηρεσιών και προστασίας των ανθρώπων που κινδυνεύουν. Η οδηγία που δίνουν στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας μετά την αστυνομική παρέμβαση είναι: “κάλεσε μας όσες φορές χρειαστεί, είναι προτιμότερο να μας καλέσεις χωρίς λόγο παρά να ζεις με το φόβο” (βλ. και Ενότητα: «Τι κάνουν διαφορετικά στην Ισλανδία», σελ. 43-46).

«Είναι δουλειά της αστυνομίας να φτάσει η υπόθεση στη δικαιοσύνη... Όχι του θύματος!!», μας είπαν...

Η φιλοσοφία πάνω στην οποία έχουν δομήσει την αστυνομική παρέμβαση, η οποία γίνεται σε συνεργασία με άλλους φορείς, είναι ότι: το χρονικό παράθυρο για να σώσουμε οικογένειες διαρκεί 24 ώρες- μετά κλείνει...

Η συγκεκριμένη προσέγγιση, ξεκίνησε αρχικά από το πιλοτικό πρόγραμμα «Keeping the Window Open» που εφάρμοσε η σημερινή αρχηγός της Αστυνομίας της Ισλανδίας όταν ήταν Commissioner της Αστυνομίας της Περιφέρειας Sudurnes και, εξαιτίας της αποτελεσματικότητάς του, σήμερα έχει επεκταθεί σε όλη την Ισλανδία: μέσα σε 24 ώρες η αστυνομία, μαζί με τις κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου και τις Υπηρεσίες Παιδικής Προστασίας, οφείλουν να τεκμηριώσουν την κακοποίηση, να εκδώσουν μέτρα προστασίας των θυμάτων (τα οποία στη συνέχεια εποπτεύουν) και να σχεδιάσουν το πλάνο προστασίας και στήριξης των ανθρώπων που κινδυνεύουν.

Οι 11 επαγγελματίες που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια, χαρακτήρισαν την συγκεκριμένη ημέρα ως:

3^η Ημέρα: 10 Αυγούστου 2022

Την Τετάρτη, 10.8.2022, ταξιδέψαμε στη νότια Ισλανδία και επισκεφτήκαμε το Κέντρο Οικογενειακής Δικαιοσύνης της περιοχής (Sigurhæðir) και δύο Αστυνομικές Διευθύνσεις.

Οι ιδιαιτερότητες της Περιφέρειας της Νότιας Ισλανδίας θυμίζουν κάπως τις συνθήκες της Ελληνικής περιφέρειας και της νησιωτικής Ελλάδας, καθώς ο εξυπηρετούμενος πληθυσμός βρίσκεται διάσπαρτος σε αρκετά μεγάλες γεωγραφικές αποστάσεις και, ως εκ τούτου, οι υπηρεσίες στήριξης και προστασίας είναι δυσπρόσιτες ειδικά τη χειμερινή περίοδο. Για την παροχή κάποιων υπηρεσιών στις απομακρυσμένες περιοχές, δεν ταξιδεύουν τα άτομα που τις χρειάζονται αλλά οι επαγγελματίες που τις παρέχουν όπως, για παράδειγμα, τα στελέχη από το Barnahus (Σπίτι του Παιδιού) για διεξαγωγή δικανικής συνέντευξης και υπηρεσίες στήριξης και θεραπείας, συνήγορος για άτομα με αναπηρία.

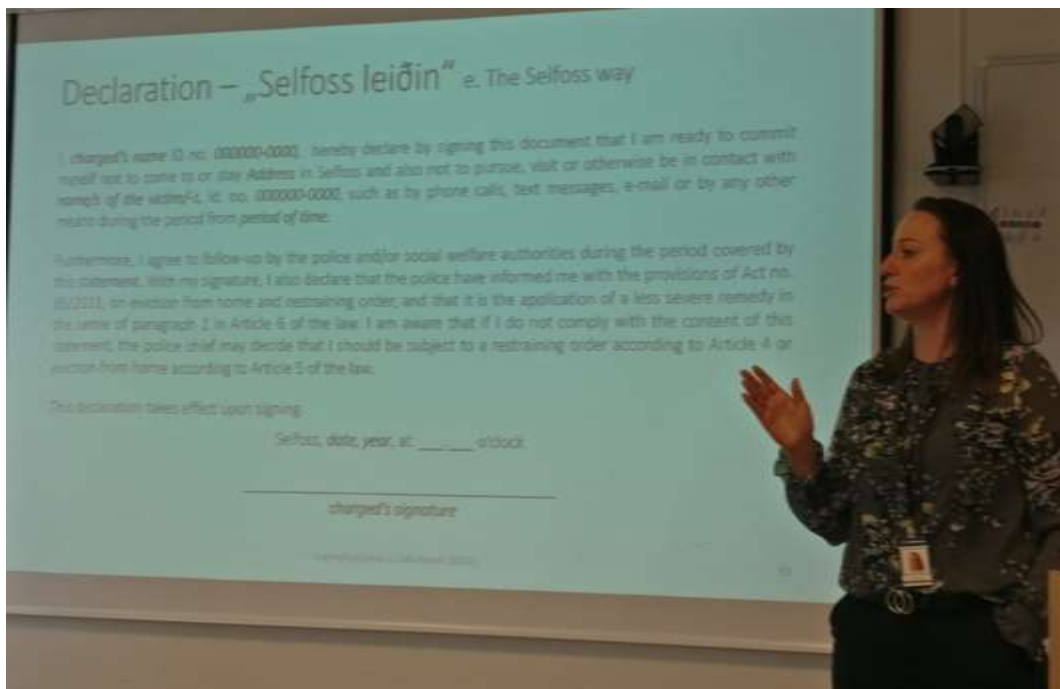
Αστυνομικές Διευθύνσεις της Νότιας Ισλανδίας Selfoss και Sudurnes

Επισκεφτήκαμε τις Αστυνομικές Διευθύνσεις στο Selfoss και στη Χερσόνησο Reykjanes (Sudurnes), πού είναι η περιοχή του αεροδρομίου, από όπου ξεκίνησε πιλοτικά («Keeping the Window Open») η αναμόρφωση στη φιλοσοφία και στις ενέργειες αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας η οποία έχει σήμερα καθιερωθεί σε ολόκληρη τη χώρα.

Οι Αστυνομικές Διευθύνσεις της Ισλανδίας, σε γενικές γραμμές ακολουθούν την ίδια προσέγγιση (βλ. σχετικά στην περιγραφή της 1^{ης} Ημέρας και στην Ενότητα «Τι κάνουν διαφορετικά στην Ισλανδία», σελ. 43-46), έχουν όμως τη δυνατότητα να αναπτύσσουν πιλοτικά και δικές τους προσεγγίσεις προκειμένου να ελέγξουν την αποτελεσματικότητά τους.

Για παράδειγμα, η Αστυνομία του Selfoss, σε περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας που αξιολογούνται ως χαμηλής επικινδυνότητας, έχει καθιερώσει μια διαδικασία πριν από την έκδοση περιοριστικών όρων εναντίον του δράστη, η οποία συνίσταται σε ένα "φιλικό" συμφωνητικό μεταξύ δράστη και Αστυνομίας ότι θα απέχει από κάθε βίαιη συμπεριφορά: εάν ο δράστης παραβιάσει τους όρους του φιλικού συμφωνητικού, εκδίδονται άμεσα

περιοριστικοί όροι και η παραβίαση του συμφωνητικού χρησιμοποιείται ως αποδεικτικό στοιχείο στη δικαστική διαδικασία που θα ακολουθήσει.

Και στις δύο Αστυνομικές Διευθύνσεις είχαμε την ευκαιρία να συνομιλήσουμε με αστυνομικούς και εισαγγελείς της Αστυνομίας για τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζονται τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας.

Κέντρο Οικογενειακής Δικαιοσύνης της Νότιας Ισλανδίας [Sigurhæðir - Family Justice Center in Southern Iceland]

Το Κέντρο Οικογενειακής Δικαιοσύνης της Νότιας Ισλανδίας είναι μη κυβερνητική οργάνωση που ξεκίνησε να λειτουργεί το τελευταίο έτος για να παρέχει υπηρεσίες σε γυναίκες, επιζώσες ενδοοικογενειακής βίας, στη Νότια Ισλανδία, οι οποίες προηγουμένως παρέχονταν μόνο σε όσες είχαν την δυνατότητα να ταξιδεύουν στο Reykjavík.

Στεγάζεται σε έναν μικροσκοπικό, όμορφο και φιλόξενο χώρο που κάνει την/τον επισκέπτρια/-η να νιώθει άνετα και οικεία. Κατά την παρουσία μας εκεί ενημερωθήκαμε για τον τρόπο που δουλεύουν με τις γυναίκες και τη σημασία που έχει η ύπαρξη ενός τέτοιου χώρου και στη Νότια Ισλανδία. Χαρακτηριστικό είναι ότι πολλές γυναίκες νιώθουν μεγάλη ασφάλεια εκεί, με αποτέλεσμα πολλές φορές να ρωτούν εάν μπορούν να επισκέπτονται το κέντρο και να περνούν κάποιες ώρες στις εγκαταστάσεις του.

Το Κέντρο Οικογενειακής Δικαιοσύνης συνεργάζεται με όλους τους Δήμους της Περιφέρειας, τα αστυνομικά τμήματα και το νοσοκομείο της Περιφέρειας καθώς και με δύο εξειδικευμένες ΜΚΟ, προκειμένου να παρέχει υποστήριξη και εξειδικευμένες υπηρεσίες για την θεραπεία του ψυχικού τραύματος σε επιζώσες ενδοοικογενειακής βίας.

Η 3η ημέρα της κατάρτισης, με μια λέξη, χαρακτηρίστηκε από τους/τις επαγγελματίες της Ελληνικής αντιπροσωπίας ως:

4^η Ημέρα: 11 Αυγούστου 2022

Την Πέμπτη, 11.8.2022, επισκεφτήκαμε τρεις φορές: το γραφείο του Ξενώνα Γυναικών του Reykjavik (Kvennaathvarfið), το Barnahus, δηλαδή «Το Σπίτι του Παιδιού» και το Υπουργείο Υγείας της Ισλανδίας.

Ξενώνας Γυναικών του Reykjavik [Kvennaathvarfið - Women's shelter]

Το γραφείο του Ξενώνα Γυναικών (Kvennaathvarfið) του Reykjavik συστεγάζεται με τα διαμερίσματα «μεταβατικής στέγασης» για κακοποιημένες γυναίκες και τα παιδιά τους, που αποτελούν το 2^ο στάδιο στέγασης, μετά τον ξενώνα επείγουσας φιλοξενίας.

Σε ότι αφορά στο 1^ο στάδιο, της **επείγουσας φιλοξενίας**, καθώς δεν υπάρχουν κριτήρια για την είσοδο στον ξενώνα, ούτε κάποια διαδικασία παραπομπής, μπορεί να γίνει άμεσα με ένα απλό τηλεφώνημα στον ξενώνα από την ίδια τη γυναίκα ή με μεταφορά μητέρας και παιδιών από

την Αστυνομία ή άλλο συνεργαζόμενο φορέα. Το τηλέφωνο του ξενώνα και η διαδικασία υποδοχής λειτουργεί όλο το 24ωρο, όλες τις ημέρες του έτους. Παρέχεται όμως και η δυνατότητα προγραμματισμού: μία γυναίκα που ενδιαφέρεται να μείνει στον ξενώνα αλλά δεν το έχει αποφασίσει ακόμα, μπορεί [μέσω τηλεφώνου ή διαδικτυακής φόρμας (<https://www.kvennaathvarf.is/book-an-interview/?lang=en>)] να κλείσει

ραντεβού με μια σύμβουλο προκειμένου να ενημερωθεί εκτενώς για τις συνθήκες και την τοποθεσία (με την ανάλογη δέσμευση εμπιστευτικότητας). Έτσι, οποτεδήποτε προκύψει κίνδυνος ή επείγουσα ανάγκη φιλοξενίας, γνωρίζει την διαδικασία αλλά και που ακριβώς πρέπει να πάει. Ο ξενώνας δεν θέτει ανώτερο όριο ως προς το χρονικό διάστημα φιλοξενίας, με τα δεδομένα του προηγούμενου έτους να δείχνουν ότι φιλοξενήθηκαν 112 γυναίκες και 100 παιδιά για χρονικά διαστήματα που ποίκιλαν από 1 έως 191 ημέρες και ότι, κατά μέσο όρο, ο ξενώνας φιλοξενούσε 9 γυναίκες και 10 παιδιά (νεογέννητα – έως 16 ετών) την ημέρα.

Ενδιαφέρουσες επισημάνσεις, που χρειάζεται να γίνουν σε σύγκριση με την Ελληνική πραγματικότητα, είναι πως: α) όταν εισάγεται στον ξενώνα μητέρα με ανήλικα παιδιά, η σύμβουλος ενημερώνει άμεσα την αρμόδια Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας για το γεγονός ότι τα συγκεκριμένα παιδιά βρίσκονται υπό την προστασία του ξενώνα και β) εάν ο δράστης ανακαλύψει την τοποθεσία του ξενώνα, την διαχείριση του κινδύνου και της απειλής θα αναλάβουν τα στελέχη του ξενώνα, με την συνδρομή της Αστυνομίας εάν κριθεί αναγκαίο. Και οι δύο διαδικασίες απαλλάσσουν την επιζώσα από πρόσθετο άγχος, φόβο και περιττές γραφειοκρατικές διαδικασίες καθώς και από την πιθανότητα υποχρεωτικών, πολλαπλών, μετακινήσεων της ίδιας και των παιδιών.

Σε ότι αφορά στο 2^ο στάδιο, τα μέτρα ασφαλείας στο κτίριο με τα **διαμερίσματα μεταβατικής στέγασης** ήταν εμφανή τόσο για την είσοδο στο κτίριο, όσο και για τη χρήση του ασανσέρ. Στα 17 διαμερίσματα του κτιρίου διαμένουν κακοποιημένες γυναίκες, με παιδιά ή χωρίς. Παρότι πρόκειται για αυτόνομη διαβίωση κάθε οικογένειας σε δικό της διαμέρισμα, εντός του κτιρίου παρέχονται υπηρεσίες συμβουλευτικής και ενδυνάμωσης της μητέρας αλλά και των παιδιών, θυμάτων και μαρτύρων ενδοοικογενειακής βίας, προκειμένου να διαχειριστούν το ψυχικό τραύμα και να σπάσουν τον φαύλο κύκλο της βίας, ενώ διασφαλίζεται μέσω διασύνδεσης, η παροχή άλλων υπηρεσιών ανάλογα με τις ανάγκες των παιδιών και της μητέρας.

Το διαμέρισμα παρέχεται στην επιζώσα με χαμηλό ενοίκιο για ένα έτος προκειμένου να μπορέσει μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα να διευθετήσει τις όποιες εκκρεμότητες και να ενδυναμωθεί επαρκώς ώστε η οικογένεια να μεταβεί με ασφάλεια σε συνθήκες απολύτως ανεξάρτητης και αυτόνομης διαβίωσης. Στην δική μας ερώτηση εάν κατά την διάρκεια αυτού του έτους βοηθούν τις άνεργες μητέρες να βρουν εργασία, μας απάντησαν ότι «δεν χρειάζεται, γιατί θα βρει μόνη της», εξηγώντας μας ταυτόχρονα πως δεν έχουν ανεργία αλλά, αντίθετα, έλλειψη εργατικού δυναμικού...

Ενδιαφέρουσα επισημάνση που χρειάζεται να γίνει σε σύγκριση με την Ελληνική πραγματικότητα, είναι πως τα διαμερίσματα μεταβατικής στέγασης

προορίζονται κυρίως για οικογένειες που έχουν μείνει άστεγες εξαιτίας της ενδοοικογενειακής βίας και, ως εκ τούτου, αποτελούν ένα κρίσιμο βήμα, μετά τον ξενώνα έκτακτης φιλοξενίας, καθώς **μειώνουν την πιθανότητα να αναγκαστούν οι μητέρες με τα παιδιά τους να επιστρέψουν** στην κατάσταση που ήταν πριν για βιοποριστικούς λόγους.

Οι υπόλοιπες οικογένειες, προστατεύονται με την άμεση (**εντός 24 ωρών**) έκδοση περιοριστικών όρων που διατάσσουν την έξωση του δράστη από την οικογενειακή εστία και του απαγορεύουν την προσέγγιση, παρενόχληση ή κακοποίηση των θυμάτων (στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα παιδιά που εκτίθενται στην κακοποίηση της μητέρας τους). Την παραβίαση των όρων επιβλέπει στενά τόσο η Αστυνομία όσο και η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας.

Barnahus - «Το Σπίτι του Παιδιού»

Το Barnahus του Reykjavik είναι ίσως το πιο διάσημο «Σπίτι του Παιδιού» και λειτουργεί από το 1998.

Οι επαγγελματίες που μας ξενάγησαν σε αυτό και μας παρουσίασαν τη λειτουργία του, έδωσαν μεγάλη βαρύτητα στο Σύστημα Παιδικής Προστασίας, τόσο σε ότι αφορά στη διάρθρωσή του αλλά και στον τρόπο λειτουργίας του. Οι **Αρχές Παιδικής Προστασίας της Ισλανδίας** είναι:

- Υπουργείο Παιδείας και Παιδιών
- Εθνική Υπηρεσία για παιδιά και οικογένειες
- Υπηρεσίες παιδικής προστασίας (Δήμοι)
- Επιτροπή Εφέσεων της Πρόνοιας (σε αυτήν μπορούν να προσφύγουν οι γονείς/κηδεμόνες όταν διαφωνούν με την απόφαση που έχει λάβει η αρμόδια Υπηρεσία παιδικής προστασίας για το παιδί τους)
- Εθνική Εποπτική Αρχή για την Πρόνοια (είναι το όργανο που ελέγχει την εύρυθμη λειτουργία των υπόλοιπων Αρχών)

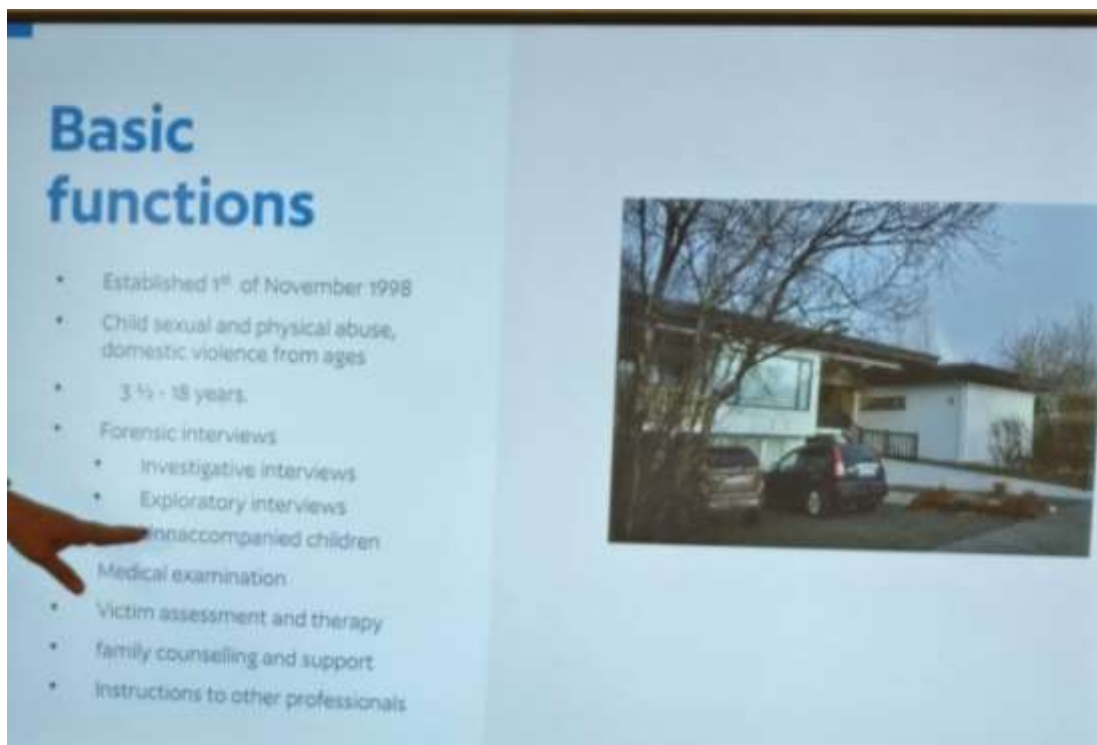

Υπάρχουν πολύ αυστηρές χρονικές προθεσμίες για τη λήψη απόφασης όταν θεωρείται ότι η ασφάλεια ή ευημερία ενός παιδιού τίθεται σε κίνδυνο. Εάν, για παράδειγμα, η υπηρεσία παιδικής προστασίας ζητήσει την απομάκρυνση ενός παιδιού από την οικογένεια ή την απομάκρυνση του κακοποιητικού γονιού από το σπίτι, η απόφαση υλοποιείται άμεσα. Εάν ο/οι γονιός/-είς προσφύγουν εναντίον της απόφασης αυτής, η νέα απόφαση πρέπει να εκδοθεί εντός 7 ημερών, επικυρώνοντας ή τροποποιώντας την αρχική απόφαση.

Το Σπίτι του Παιδιού είναι ίσως η κρισιμότερη δομή των Υπηρεσιών Παιδικής Προστασίας, καθώς η αποστολή του είναι: α) να συνεργάζεται και να συντονίζει τις υπηρεσίες παιδικής προστασίας, την Αστυνομία, την Εισαγγελία και τις υπηρεσίες υγείας, β) να εξασφαλίζει την παροχή υπηρεσιών σε περιβάλλοντα φιλικά προς το παιδί και γ) να διασφαλίζει την

επαγγελματική διεξαγωγή δικανικής συνέντευξης με κάθε παιδί που έχει κακοποιηθεί ή για το οποίο υπάρχει υποψία κακοποίησης.

Στην αρμοδιότητά του έχει την **διερεύνηση κάθε αναφοράς** προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ένα παιδί έχει υποστεί σεξουαλική ή σωματική κακοποίηση καθώς και εάν εκτίθεται σε ενδοοικογενειακή βία και να απαλλάξει το παιδί από την τραυματική εμπειρία πολλαπλών καταθέσεων σε αφιλόξενες συνθήκες και με ακατάλληλες μεθοδολογίες. Προς αυτή την κατεύθυνση, για παιδιά 3,5-18 ετών, διεξάγονται διερευνητικές δικανικές συνεντεύξεις (για κάθε αναφερόμενη υποψία κακοποίησης) και ανακριτικές δικανικές συνεντεύξεις εφόσον υπάρχουν αρχικές ενδείξεις ότι το παιδί έχει υποστεί κακοποίηση.

Η συνέντευξη διεξάγεται από ειδικά καταρτισμένες/-ους επαγγελματίες και

Estimated age-appropriate questions in forensic interviews

Age	Who	What	Where	How	When	How often	Photo copies
3-5	█	█	█	█	█	█	█
6-8	█	█	█	█	█	█	█
9-11	█	█	█	█	█	█	█
12-14	█	█	█	█	█	█	█
15-17	█	█	█	█	█	█	█
18+	█	█	█	█	█	█	█

με μεθοδολογία κατάλληλη για την ηλικία και την γνωστική ανάπτυξη του παιδιού, με βάση την οποία λαμβάνεται από το παιδί μια πλήρης κατάθεση που περιλαμβάνει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για δικαστική χρήση.

Όταν η δικανική συνέντευξη είναι ανακριτική, την ευθύνη της διαδικασίας έχει ο/η δικαστής που θα δικάσει την υπόθεση, χωρίς όμως να έρχεται σε απευθείας επαφή με το παιδί, το οποίο βρίσκεται σε ένα δωμάτιο μόνο με τον/την συνεντευκτή/-ρια, όπου και βιντεοσκοπείται η συνέντευξη.

Η/) δικαστής παρίσταται, σε διπλανή αίθουσα, παρακολουθεί τη συνέντευξη από κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης και έχει τη δυνατότητα να μιλήσει στον/την συνεντευκτή/-ρια, εάν θέλει να της/του ζητήσει να θέσει κάποια επιπλέον ερώτηση στο παιδί. Στο ίδιο δωμάτιο με την/τον Δικαστή

παρευρίσκονται επίσης ο/η Εισαγγελέας, τα στελέχη της Αστυνομίας και της Υπηρεσίας Παιδικής Προστασίας που έχουν αναλάβει την υπόθεση, οι συνήγοροι του παιδιού και του κατηγορούμενου, ενώ έχει δικαίωμα να παρίσταται και ο φερόμενος ως δράστης. Όλα τα άτομα δικαιούνται να θέσουν ερωτήσεις στο παιδί, αλλά μόνο αν τις επιτρέψει ο/η δικαστής και τις μεταφέρει στον/την συνεντευκτή/-ρια προκειμένου να τις διατυπώσει στο παιδί με τον καταλληλότερο τρόπο.

Εκτός από τη δικανική συνέντευξη, στο Σπίτι του Παιδιού διεξάγονται και οι αναγκαίες ιατρικές εξετάσεις, η αξιολόγηση των αναγκών του παιδιού-θύματος και η θεραπευτική αντιμετώπισή του ενώ, επιπλέον, παρέχεται συμβουλευτική και στήριξη της οικογένειας του παιδιού και κατευθυντήριες οδηγίες σε επαγγελματίες διαφόρων ειδικοτήτων.

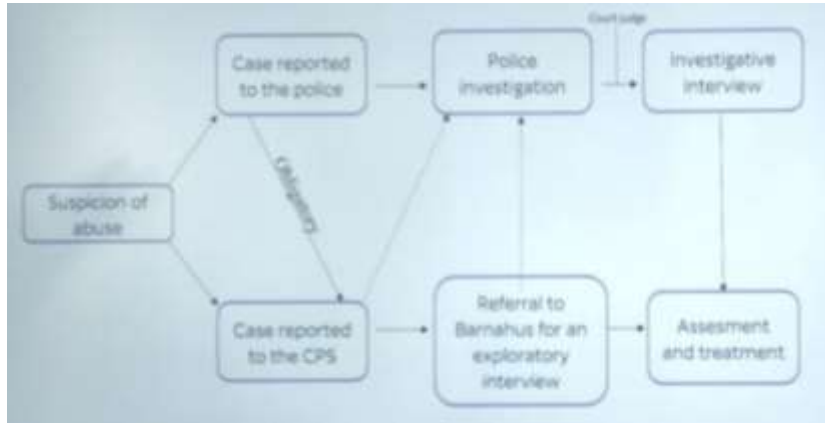
Το Σπίτι του Παιδιού διαθέτει ξεχωριστούς χώρους αναμονής και συνέντευξης, διαφορετικά διαμορφωμένους για τα μικρά παιδιά και για τα έφηβα άτομα, καθώς και δύο διαφορετικές εισόδους ώστε να διασφαλίζεται ότι τα παιδιά δεν θα συναντηθούν με τον φερόμενο ως δράστη. Παιδιά μεγαλύτερα των 15 ετών μπορούν να ζητήσουν και να λάβουν υπηρεσίες χωρίς γονική συναίνεση ενώ για μικρότερα, εάν αρνούνται οι γονείς, ζητείται συνδρομή εισαγγελέα.

Η δικανική συνέντευξη πάντα προηγείται της όποιας θεραπείας χρειάζεται το παιδί και για αυτό πρέπει να ολοκληρώνεται όσο το δυνατόν πιο γρήγορα προκειμένου να μην καθυστερεί η ψυχολογική υποστήριξη του παιδιού-θύματος.

Η/Ο επαγγελματίας που λαμβάνει την δικανική συνέντευξη δεν μπορεί στη συνέχεια να αναλάβει θεραπευτικά το ίδιο παιδί. Είθισται, η/ο θεραπεύτρια/-τής του παιδιού να καταθέτει ως μάρτυρας στο δικαστήριο.

Για να αντιληφθούμε την ισχύ και την εξουσία που έχουν οι υπηρεσίες παιδικής προστασίας της Ισλανδίας αρκεί να δούμε τη διασύνδεση των Υπηρεσιών στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Όλοι/-ες οι πολίτες έχουν νομική υποχρέωση να αναφέρουν οποιαδήποτε υποψία τους ή πληροφορία που έχει υποπέσει στην αντίληψή τους για

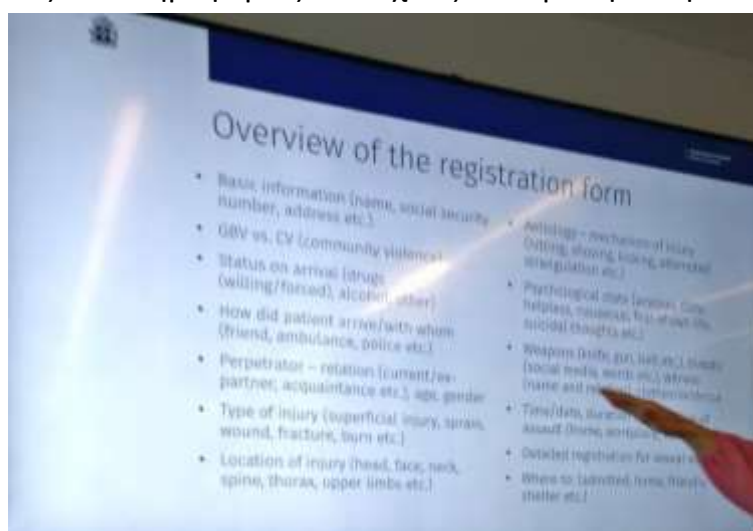
κακοποίηση παιδιού. Η αναφορά μπορεί να γίνει είτε στην Αστυνομία είτε στην Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας.

Στην πρώτη περίπτωση, η Αστυνομία είναι υποχρεωμένη να ενημερώσει την Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας ενώ το αντίστροφο δεν είναι υποχρεωτικό εάν δεν κριθεί αναγκαίο

Υπουργείο Υγείας της Ισλανδίας

Κατά την επίσκεψη στις Ελληνική αντιπροσωπείας στο Υπουργείο Υγείας, παρουσιάστηκαν οι ενέργειες που γίνονται αυτή την εποχή σε μια προσπάθεια βελτίωσης της παροχής υπηρεσιών υγείας σε θύματα έμφυλης βίας καθώς και ένα πρόγραμμα για την θεραπεία δραστών που υλοποιείται από την ΜΚΟ «Home Peace».

Στον ψηφιακό ιατρικό φάκελο κάθε ασθενούς έχει δημιουργηθεί μια ειδική φόρμα καταγραφής πληροφοριών, η οποία περιλαμβάνει αρκετές πληροφορίες, όχι μόνο για τις επιπτώσεις στην υγεία αλλά και για ζητήματα που σχετίζονται με τις επιπτώσεις της βίας στην ψυχολογική κατάσταση του θύματος καθώς και πληροφορίες που σχετίζονται με την ασφάλειά της/του.

Ενσωματωμένη υπάρχει αξιολόγηση επικινδυνότητας και το σύστημα εμφανίζει **ειδοποίηση κινδύνου** εάν καταγραφεί έστω και μία από τις ακόλουθες τρεις ενδείξεις επικινδυνότητας:

- στραγγαλισμός
- έγκυος γυναίκα
- επαναλαμβανόμενες επισκέψεις στα επείγοντα τους τελευταίους 12 μήνες.

Άλλα εντυπωσιακά χαρακτηριστικά του συστήματος που παρουσιάστηκαν ήταν:

- διασύνδεση με το Εθνικό Μητρώο, από το οποίο αντλούνται πληροφορίες για την νόμιμη κατοικία και τις συνθήκες επιμέλειας παιδιών.
- αναφορά (αυτόματη συμπλήρωση) στην Υπηρεσία Προστασίας Ανηλίκων για πρώτη παρέμβαση
- φόρμα καταγραφής λεπτομερούς Ιατροδικαστικής Εξέτασης – για πιθανές ποινικές διώξεις
- προκειμένου να μην ανακύπτει ζήτημα παραβίασης προσωπικών δεδομένων (όπως εάν αποθηκεύονταν στο cloud του νοσοκομείου).

- οι φωτογραφίες των τραυματισμών αποθηκεύονται κατευθείαν στον ιατρικό φάκελο μέσω ενός QR Code
- τα αποτελέσματα των ιατρικών και εργαστηριακών εξετάσεων αποθηκεύονται κατευθείαν στη φόρμα
- οι παραπομπές σε ψυχολόγο, κοινωνικό λειτουργό και/ή δικηγόρο πραγματοποιούνται μέσω αυτόματης συμπλήρωσης από την φόρμα καταγραφής

Για την επικοινωνία με τις/τους ασθενείς, χρησιμοποιείται η **Εθνική Πύλη Υγείας Πολιτών** (web application ενσωματωμένο στον ηλεκτρονικό φάκελο υγείας) στον οποίο κάθε άτομο έχει πρόσβαση στα δικά της/του δεδομένα και των παιδιών της/του έως 16 ετών).

Τέλος, δόθηκε μεγάλη έμφαση στην σημασία που έχει η **θεραπεία ψυχικού τραύματος ή PTSD** στα θύματα κακοποίησης. Και αυτό επειδή η διαταραχή μετατραυματικού στρες θεωρείται παράγοντας κινδύνου για επαναθυματοποίηση ενώ, ταυτόχρονα, ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι στα άτομα που λαμβάνουν θεραπεία για το PTSD μειώνονται άλλα προβλήματα που αντιμετώπιζαν όπως, για παράδειγμα, κατάθλιψη, αγχώδεις διαταραχές, κατάχρηση αλκοόλ και χρήση ουσιών και χρόνιαι πόνοι, ενώ η μείωση των συμπτωμάτων του PTSD επιφέρει βελτίωση στην συνολική υγεία και στην λειτουργία του ανοσοποιητικού συστήματος των ασθενών.

Περιγράφοντας, **με μία μόνο λέξη**, την τελευταία ημέρα της επίσκεψης, οι 11 επαγγελματίες την χαρακτήρισαν ως:

Αναχώρηση από την Ισλανδία και Ευχαριστίες

Στις 12 Αυγούστου αναχωρήσαμε για την Ελλάδα μετά από 4 ημέρες γεμάτες υπέροχες εμπειρίες και συναντήσεις με εξαιρετικούς/ες επαγγελματίες και ανθρώπους.

Ευχαριστούμε θερμά την Αρχηγό της Αστυνομίας της Ισλανδίας, Sigríður Björk Guðjónsdóttir, για την καταπληκτική διοργάνωση της επίσκεψης και για τις εμπνευσμένες διατομεακές πρακτικές που θέτουν στο επίκεντρο τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της αξιοπρέπειας των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, γυναικών και παιδιών.

Την ευχαριστούμε και για το εξαιρετικό δείπνο που παρέθεσε στην Ελληνική αντιπροσωπία καθώς και για την διάθεση της να συμβάλει τα μέγιστα στην υλοποίηση του Έργου. Ευχαριστούμε επίσης όλα τα στελέχη του γραφείου της, αλλά και όλους τους φορείς της Ισλανδίας για την διοργάνωση ενός συναρπαστικού εκπαιδευτικού προγράμματος.

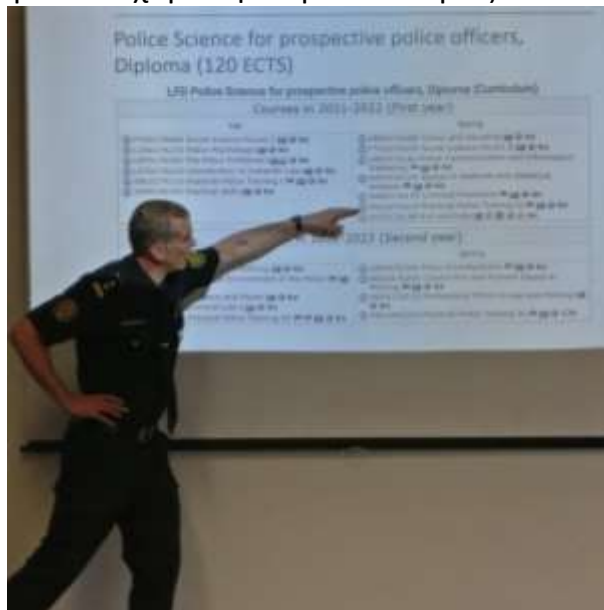

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε ξεχωριστά την Evglió Harðardóttir Project manager for actions against violence at the National Police Commissioner's Office) που μας συνόδευσε σε όλες μας τις επισκέψεις και ήταν πάντα διαθέσιμη να λύσει οποιαδήποτε απορία είχαμε, πάντα με χαμόγελο και καλή διάθεση.

Δεν θα μπορούσαμε να παραλείψουμε να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα τον Guðmundur Ásgeirsson (Deputy Superintendent of Police) ο οποίος, εκτός από ένας εξαιρετικός Αστυνομικός που μας εκπαίδευσε, ήταν και ο άνθρωπος που μας συνόδευε σε όλες μας τις επισκέψεις, πάντα με καλή διάθεση και ευγένεια. Τον ευχαριστούμε για την υπομονή, τον επαγγελματισμό και για όλες τις πληροφορίες που μας έδωσε για την Ισλανδία και τους ανθρώπους της.

Τέλος, θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλα τα μέλη της Ελληνικής Αντιπροσωπείας, καθεμιά και καθέναν ξεχωριστά, για την χαρά με την οποία συμμετείχαν στην Εκπαιδευτική Επίσκεψη στην Ισλανδία, χωρίς ποτέ να διαμαρτυρηθούν για την ατελείωτη πραγματικά διαδρομή προς την Ισλανδία, για το ολονύκτιο ταξίδι της επιστροφής στην Ελλάδα ή για το εκτεταμένο πρόγραμμα κατάρτισης που έθετε αυστηρούς περιορισμούς στις τουριστικές, πολιτιστικές ή ψυχαγωγικές επιθυμίες που ενδέχεται να είχαν.

Κυρίως όμως ευχαριστούμε τα μέλη της Ελληνικής Αντιπροσωπείας για τη συμβολή τους στην επιτυχία της Εκπαιδευτικής Επίσκεψης αλλά και για την μελλοντική συνεισφορά που αναμένεται να έχουν στην διαμόρφωση ενός συστήματος διατομεακής ανταπόκρισης στην ενδοοικογενειακή βία που αναμένεται να εφαρμοστεί πιλοτικά τους επόμενους μήνες στον Δήμο Αγίου Δημητρίου.

Τί κάνουν διαφορετικά στην Ισλανδία;

Η προστασία των παιδιών αποτελεί προτεραιότητα

Τα παιδιά και η προστασία τους από κάθε μορφή βίας, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσής τους στην ενδοοικογενειακή βία, **έχουν κεντρική θέση σε όλες τις πολιτικές και πρακτικές** που τίθενται σε εφαρμογή για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας.

Σε όλους τους φορείς που επισκεφθήκαμε κατά τη διάρκεια των τεσσάρων ημερών, οι Υπηρεσίες Παιδικής Προστασίας αναφέρονταν διαρκώς, ως ο βασικός εμπλεκόμενος φορέας, δίνοντάς μας την εντύπωση ότι αποτελεί την ισχυρότερη Αρχή της Ισλανδίας, με σχεδόν απεριόριστες εξουσίες: σε κάθε ευκαιρία οι Ισλανδές/-οί συνάδελφοι, μας καθιστούσαν εμφανές πως η **προστασία και ευημερία των παιδιών αποτελεί προτεραιότητα και βασικό κίνητρο** για την **όσο το δυνατόν πιο πρώιμη** παρέμβαση για τη διακοπή της ενδοοικογενειακής βίας.

Όμως η Ισλανδία διαθέτει **ΔΙΑΚΡΙΤΕΣ Αρχές και Υπηρεσίες Παιδικής Προστασίας**, οι οποίες έχουν τον κυρίαρχο λόγο σε κάθε ζήτημα που σχετίζεται με την ασφάλεια και την ευημερία παιδιών. Οι αποφάσεις για την προστασία παιδιών λαμβάνονται και υλοποιούνται άμεσα και οι τυχόν ενστάσεις εξετάζονται εκ των υστέρων.

Οποιαδήποτε υποψία ότι ένα παιδί κακοποιείται, παρενοχλείται ή ζει σε απαράδεκτες συνθήκες **αναφέρεται υποχρεωτικά στην Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας**, η οποία είναι **η μόνη αρμόδια Υπηρεσία** για να διερευνήσει και να τεκμηριώσει εάν ένα παιδί έχει κακοποιηθεί ή βρίσκεται σε κίνδυνο. Τα άτομα που αναφέρουν την υποψία τους (επαγγελματίες ή πολίτες) **έχουν νομική υποχρέωση να το κάνουν** και, επομένως, δεν γίνεται να μηνυθούν από το καταγγελλόμενο άτομο, αλλά εάν διαπιστωθεί ότι κάποια αναφορά ήταν ψευδής και έγινε με δόλια κίνητρα, αυτό αποτελεί ποινικό αδίκημα το οποίο διώκεται αυτεπαγγέλτως.

Η **έκθεση παιδιού στην κακοποίηση του ενός γονιού από τον άλλο θεωρείται μορφή κακοποίησης του παιδιού** και, όταν διαπιστωθεί, παρεμβαίνει άμεσα η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας προκειμένου να διασφαλίσει την ασφάλεια και την ευημερία του, γεγονός που συχνά σημαίνει απομάκρυνση του κακοποιητικού γονιού από την οικογενειακή εστία και παροχή προστασίας και στήριξης στην υπόλοιπη οικογένεια.

Τα παιδιά **καταγράφονται πάντα** όταν καλείται η αστυνομία, ακόμα και στα συμβάντα που χαρακτηρίζονται ως «διαμάχη» και όχι ως «ενδοοικογενειακή βία». Η Υπηρεσία παιδικής προστασίας **ενημερώνεται πάντα** όταν τα εμπλεκόμενα άτομα έχουν κάποια σχέση με παιδιά, ακόμα και εάν τα παιδιά δεν ήταν παρόντα στο βίαιο συμβάν ή δεν ζουν στο σπίτι όπου κλήθηκε η Αστυνομία. Το ίδιο συμβαίνει και όταν η βίαιη συμπεριφορά στρέφεται κατά εγκύου.

Αστυνομική παρέμβαση και διατομεακή συνεργασία όλων των Αρχών και Φορέων με προτεραιότητα την προστασία των θυμάτων

Η Αστυνομία προβαίνει σε **λεπτομερή και πλήρη τεκμηρίωση του συμβάντος** ακόμα και όταν, τελικά, το περιστατικό χαρακτηριστεί νομικά ως "οικογενειακή διαμάχη" και όχι ως "ενδοοικογενειακή βία": την στιγμή της κρίσης, όταν καλείται η **Άμεση Δράση**, οι αστυνομικοί, καθώς κατευθύνονται στο σημείο, ενημερώνονται ταυτόχρονα για το εάν τα εμπλεκόμενα άτομα έχουν απασχολήσει στο παρελθόν την Αστυνομία ή την Δικαιοσύνη, για το εάν στο σπίτι όπου έχουν κληθεί να παρέμβουν υπάρχουν καταγεγραμμένα νόμιμα όπλα, καθώς και για το εάν στο σπίτι κατοικούν παιδιά ή εάν τα εμπλεκόμενα άτομα έχουν στην επιμέλειά τους παιδιά ή δικαίωμα επικοινωνίας με παιδιά.

Η **αρχική παρέμβαση** της αστυνομίας **καταγράφεται** από κάμερα που φέρουν οι αστυνομικοί στη στολή τους, γεγονός που δίνει μία πλήρη απεικόνιση της κατάστασης του χώρου αλλά και της συναισθηματικής κατάστασης στην οποία βρίσκονται το θύμα, ο δράστης, τα παιδιά αλλά και κάθε άλλο παριστάμενο άτομο. Οι καταθέσεις όλων **βιντεοσκοποούνται** και λαμβάνονται **φωτογραφίες** του χώρου και τυχόν τραυματισμών (θύματος και δράστη), τα οποία ενσωματώνονται στη δικογραφία.

Εάν υπάρχουν **ενδείξεις ότι πρόκειται για περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας** ο/η αστυνομικός της Άμεσης Δράσης καλεί στο σημείο **αξιωματικό** (detective), που είναι η/ο επαγγελματίας που αναλαμβάνει την υπόθεση για όλο το επόμενο χρονικό διάστημα. Εάν υπάρχουν παιδιά παρόντα, καλείται **στέλεχος από την Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας** καθώς και στέλεχος από την **Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου** (για την επιζώσα), **διερμηνέας** εφόσον χρειάζεται, και **δικηγόρος**, εάν κριθεί απαραίτητο στο συγκεκριμένο χρονικό σημείο. Εάν υπάρχει άτομο με αναπηρία καλείται και **εξειδικευμένη/-ος συνήγορος** (rights defender - advocate for disabled people): επειδή δεν υπάρχουν πολλές/-οί, ενδέχεται να χρειαστεί να ταξιδέψουν για να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στα άτομα που τις χρειάζονται.

Η/Ο Εισαγγελέας της Αστυνομίας μπορεί **άμεσα να εκδώσει περιοριστικούς όρους** απομάκρυνσης του δράστη από την οικία και να του απαγορεύσει να προσεγγίζει το σπίτι, το θύμα και τα παιδιά για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. **Το αίτημα για την έκδοση των περιοριστικών όρων** μπορεί να υποβληθεί από την ίδια την επιζώσα αλλά και από την Αστυνομία ή οποιοδήποτε στέλεχος των υπηρεσιών που έφτασαν στο σπίτι, εφόσον αξιολογήσει ότι τα άτομα βρίσκονται σε κίνδυνο ή ενδέχεται να κινδυνεύσουν στο μέλλον. Η έξωση του δράστη από το σπίτι και η επιβολή περιοριστικών όρων καθώς και η δικαστική πορεία της υπόθεσης δεν βασίζεται αποκλειστικά στην καταγγελία και τις ενέργειες του θύματος και, ως εκ τούτου, συνεχίζεται ακόμα και αν η επιζώσα, από φόβο ή για άλλους λόγους, αποσύρει την καταγγελία της ή αρνηθεί να «συνεργαστεί» με τις Αρχές.

Η Αστυνομία **προσπαθεί να τεκμηριώσει τις αναφερόμενες παραβιάσεις** των περιοριστικών όρων προβαίνοντας σε ενέργειες όπως, για παράδειγμα, άρση του τηλεφωνικού απορρήτου για να εντοπίσει τη θέση του δράστη. Προσπαθεί επίσης **να εμποδίσει μελλοντικά περιστατικά κακοποίησης**, παρέχοντας στην επιζώσα «κουμπί κινδύνου» και καταγράφοντας τον τηλεφωνικό της αριθμό στο 112, ώστε να αναγνωρίζεται η κλήση της και να αποστέλλεται άμεσα περιπολικό στο σημείο χωρίς να χρειαστεί να μιλήσει ή να εξηγήσει γιατί καλεί.

Έχουν θέσει **αυστηρές και σύντομες χρονικές προθεσμίες** εντός των οποίων οφείλουν οι Αρχές να δράσουν για την προστασία των θυμάτων: π.χ. το διάταγμα για την έξωση του δράστη από το σπίτι και την επιβολή περιοριστικών όρων πρέπει να εκδοθεί το αργότερο **εντός 24 ωρών** από την υποβολή του αιτήματος ή την κλήση της Αστυνομίας. Από τη στιγμή της επίδοσης του διατάγματος στον κατηγορούμενο, η Αστυνομία πρέπει, **εντός 3 ημερών**, να υποβάλλει για επικύρωση την διάταξη στο δικαστήριο, μαζί με όλα τα απαραίτητα έντυπα και αποδεικτικά στοιχεία (αναφορές, φωτογραφίες, βιντεοσκοπήσεις, ιατρικά πιστοποιητικά κλπ)

Προσπαθούν να **απαλλάσσουν τα θύματα** από περιττές και/ή επαναλαμβανόμενες διαδικασίες, γεγονός που εξαλείφει -ή έστω μειώνει- την δευτερογενή θυματοποίηση όπως, για παράδειγμα:

- το θύμα έχει τη δυνατότητα μέσω πρόσβασης σε ειδική πλατφόρμα να δει τον αριθμό της υπόθεσής της/του, σε ποιο στάδιο βρίσκεται, ποια/ποιος επαγγελματίας είναι υπεύθυνος/-ος και τα στοιχεία επικοινωνίας της/του. Με τον αριθμό της υπόθεσης, μπορεί να πάρει πληροφορίες από τον/την αρμόδια επαγγελματία χωρίς να χρειαστεί να αναφερθεί καθόλου στο ιστορικό ή στην ουσία της υπόθεσης
- με τη συναίνεση της επιζώσας, η Αστυνομία αναζητά τα έγγραφα που απαιτούνται για δικαστική τεκμηρίωση (π.χ. ιατρικές εξετάσεις)
- δικηγόρος διορίζεται σε όλα τα θύματα ενδοοικογενειακής και σεξουαλικής βίας
- οι επαγγελματίες καλούνται στην πόλη και/ή στο χώρο που βρίσκεται το θύμα (οικογενειακή εστία, ξενώνα γυναικών, νοσοκομείο, SARC/ER - Κέντρο για θύματα σεξουαλικής βίας)
- Έχουν ήδη εγκαταστήσει μια **στιβαρή διατομεακή συνεργασία** – την οποία αξιολογούν ανά τακτά χρονικά διαστήματα προκειμένου να εντοπίζουν ανάγκες των θυμάτων που δεν καλύπτονται επαρκώς και να τροποποιούν αντίστοιχα τις πρακτικές τους και/ή να σχεδιάζουν νέες, τις οποίες ελέγχουν πιλοτικά στην συνέχεια προκειμένου να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητά τους.

Δικηγόρος (victims' advocate) **διορίζεται σε όλα τα θύματα** των εγκλημάτων ενδοοικογενειακής και σεξουαλικής βίας αλλά και στους φερόμενους ως δράστες, ειδικά όταν πρόκειται να τους επιβληθούν περιοριστικοί όροι. **Το κόστος** της νομικής συμβουλευτικής και εκπροσώπησης του θύματος

καλύπτεται από το κράτος, το οποίο έχει την δυνατότητα **να το καταλογίσει στον δράστη** μετά την καταδίκη του, **μαζί με την αποζημίωση** που έχει καταβάλλει το κράτος στο θύμα.

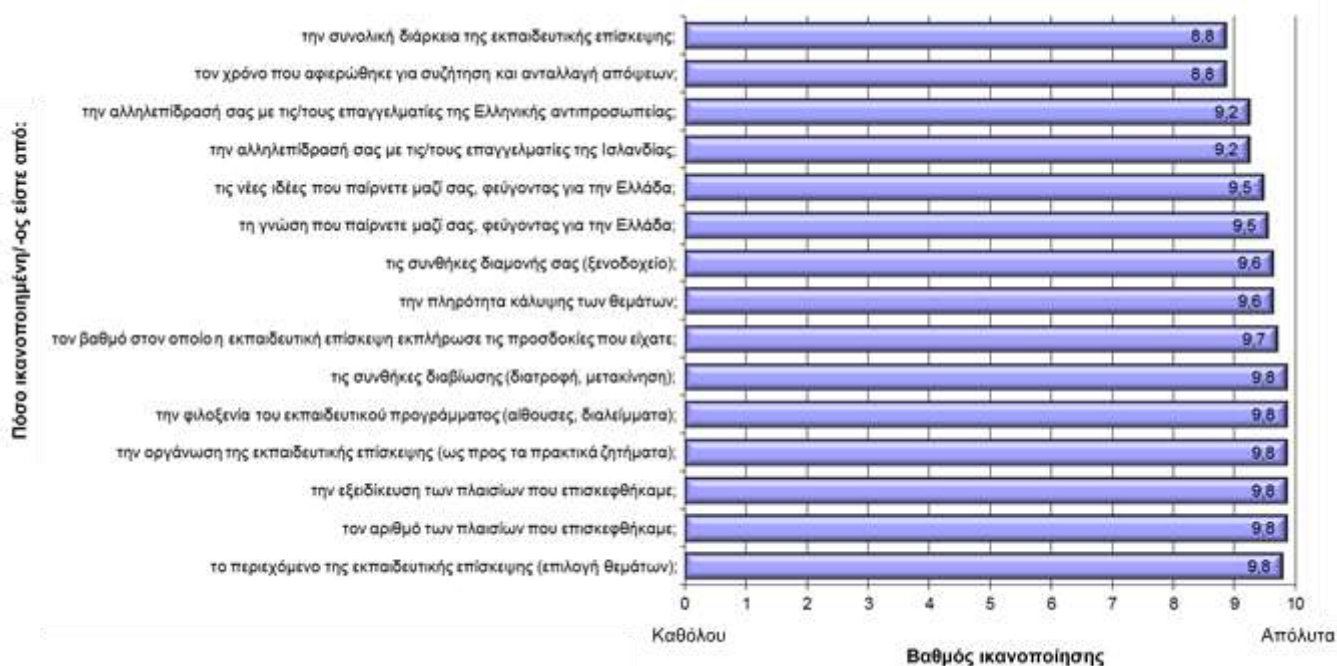
Έχουν εισαγάγει άρθρο στον Ποινικό Κώδικα για να έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν δίωξη για **επαναλαμβανόμενη ενδοοικογενειακή βία**, ακόμα και όταν το θύμα δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει τις ημερομηνίες των συμβάντων. Αρκεί να τεκμηριωθεί ο φόβος και το επαναλαμβανόμενο μοτίβο της κακοποίησης.

Επιπλέον, κάνουν **διαρκείς ανασκοπήσεις και αξιολογήσεις** των πρακτικών τους όπως, για παράδειγμα:

- μια φορά τον μήνα εξετάζονται όλες οι υποθέσεις που κωδικοποιήθηκαν στο σύστημα της Αστυνομίας ως ενδοοικογενειακή «διαμάχη» και ως «βία», προκειμένου να ελεγχθεί η ορθότητα της καταγραφής και η πληρότητα των καταγραφέντων καθώς και το εάν οι ενέργειες της αστυνομίας εφάρμοσαν πιστά τους προβλεπόμενους κανόνες
- δυο φορές το μήνα, η διατομεακή ομάδα του Sudurnes συναντιέται και συζητά την πορεία κάθε υπόθεσης και τον τρόπο διαχείρισης και σχεδιάζει τις επόμενες ενέργειες που απαιτούνται ενώ, από το σύνολο των υποθέσεων καταλήγει σε προτάσεις για απαιτούμενες θεσμικές και/ή νομοθετικές ρυθμίσεις
- χρησιμοποιούν τα στοιχεία της βάσης δεδομένων για να παρακολουθούν την ταχύτητα απονομής δικαιοσύνης αλλά και για να ελέγχουν τυχόν υποθέσεις που εμφανίζουν μεγαλύτερη καθυστέρηση από την αναμενόμενη για να διασφαλίσουν ότι δεν έχουν «ξεχαστεί ή χαθεί» μέσα στο δικαστικό σύστημα.

Συνολική Αξιολόγηση

Προκειμένου να αξιολογηθεί η ικανοποίηση των μελών της Ελληνικής αντιπροσωπίας από την εκπαιδευτική επίσκεψη, ζητήθηκε να βαθμολογήσουν σε μια 11βάθμια κλίμακα (από 0=καθόλου ικανοποιημένη/-ος έως 10=απόλυτα ικανοποιημένη/-ος), τις 15 διαστάσεις που παρουσιάζονται στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Οι μέσες αξιολογήσεις που προέκυψαν από τις απαντήσεις των 13 επαγγελματιών που συμμετείχαν είναι εξαιρετικά υψηλές και κυμαίνονται από 8,8 έως 9,8. Λαμβάνοντας δε, υπόψη το γεγονός ότι οι δύο χαμηλότερες μέσες βαθμολογήσεις αναφέρονται στην επιθυμία των μελών της αντιπροσωπείας για μεγαλύτερη διάρκεια της επίσκεψης και της κατάρτισης, που θα παρείχε και περισσότερο χρόνο για συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, κατά τα άλλα, η εκπαιδευτική επίσκεψη ικανοποίησε σχεδόν απόλυτα τα μέλη της αποστολής.

Το ίδιο φαίνεται να επιβεβαιώνεται και από την ποιοτική αξιολόγηση, μέσω των απαντήσεων στα τρία σκέλη της ερώτησης *Αξιολογώντας την επίσκεψη, στο σύνολό της (όχι μόνο το εκπαιδευτικό τμήμα):*

- υπήρχε κάτι που θεωρείτε ότι δεν χρειαζόταν να έχει συμπεριληφθεί;
- υπήρχε κάτι που θα θέλατε να έχει συμπεριληφθεί αλλά έλειπε;
- υπήρχε κάτι που δεν σας άρεσε;

Όλες/-οι οι επαγγελματίες απάντησαν «Όχι» στα ερωτήματα α και γ και στο ερώτημα β, απάντησαν θετικά 4 από τις/τους 13 επαγγελματίες (30,1%). Στις απαντήσεις ανέφεραν ότι θα ήθελαν να έχει συμπεριληφθεί:

- επίσκεψη στην υπηρεσία παιδικής προστασίας και στις Κ.Υ. των Δήμων
- επαφή με επιζήσαντες ώστε να ακούσουμε το feedback της άλλης πλευράς για τις υπηρεσίες
- απόψεις Ισλανδών πολιτών
- 1 μέρα ακόμα για επίσκεψη στα αξιοθέατα

Τέλος, όταν ζητήθηκε από τις/τους επαγγελματίες να περιγράψουν, με μία μόνο λέξη, την εκπαιδευτική επίσκεψη στο σύνολό της, οι 13 επαγγελματίες την χαρακτήρισαν ως:

